

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

„Rok je dvanáct kamarádů, střídají se o svou vládu“

OBSAH:

- 1 Identifikační údaje o mateřské škole3
- 2 Obecná charakteristika školy4
- 3 Podmínky vzdělávání6
 - 3.1 Věcné podmínky6
 - 3.2 Životospráva7
 - 3.3 Psychosociální podmínky8
 - 3.4 Organizace9
 - 3.5 Řízení Mateřské školy10
 - 3.6 Personální a pedagogické zajištění11
 - 3.7 Spoluúčast rodičů12
 - 3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami13
 - 3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných14
 - 3.10 Podmínky vzdělávání dětí od 2 do 3 let14
- 4 Organizace vzdělávání16
 - 4.1 Činnosti, při kterých je zajištěno souběžné působení dvou učitelů ve třídě16
 - 4.2 Kritéria pro přijímání dětí do MŠ16
 - 4.3 Individuální vzdělávání16
 - 4.4 Distanční vzdělávání17
 - 4.5 Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka18
- 5 Charakteristika vzdělávacího programu19
 - 5.1 Zaměření školy19
 - 5.2 Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu21
 - 5.3 Metody a formy vzdělávání23
 - 5.4 Popis zajištění průběhu vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných24
 - 5.5 Popis zajištění průběhu vzdělávání dětí od 2 do 3 let27
- 6 Vzdělávací obsah28
 - 6.1 Integrované bloky30
 - 6.2 Rozšiřující nabídka činností60
- 7 Systém evaluace62

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O MATEŘSKÉ ŠKOLE

Název dokumentu: Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání
„Rok je dvanáct kamarádů, střídají se o svou vládu“

Název školy: Mateřská škola Benátky, okres Svitavy,
Sídlo: Benátky 24, 570 01, Litomyšl
IČO: 70189005
Právní forma: příspěvková organizace
Ředitelka školy: Štěpánka Košňarová, DiS.
Počet tříd: 1
Kontakty: tel: 461 614 538
Email: msbenatky@seznam.cz
Datová schránka: ritunir
Webové stránky: msbenatky.webnode.cz

Údaje o zřizovateli: Obecní úřad Benátky, Benátky 19, 570 01 Litomyšl
IČO: 00276375

Číslo jednací: 2/2021
Zpracovatelé programu: Štěpánka Košňarová, DiS., Petra Machová, DiS.
Platnost dokumentu od: 1.5. 2021
Aktualizace: 26.8. 2025
ŠVP byl projednán na pedagogické poradě dne: 22.8. 2025

.....
ředitelka školy
Štěpánka Košňarová, DiS.

.....
razítko školy

2 OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Mateřská škola Benátky (dále jen MŠ) je jednotřídní mateřská škola rodinného typu s celodenním provozem. Celková kapacita školy je 23 dětí, které jsou vzdělávány v 1 heterogenní třídě, v čemž vidíme velký potenciál pro děti. Starší děti jsou vedeny k pomoci mladším kamarádům a pro mladší děti jsou starší kamarádi hnacím motorem. Mateřská škola se vyznačuje rodinnou atmosférou, která je realizovatelná mimo jiné díky malému počtu dětí ve třídě. Díky nižšímu počtu rodin je reálná častá komunikace o aktuálních potřebách dětí, jak materiálních tak psychických. Personál školy vychází vstříc rodičům v jejich potřebách v maximální možné míře, vždy ve prospěch jejich dětí. Jisté a bezpečné prostředí vzniká také podporou přijímání sourozenců dětí ke vzdělávání. Do MŠ jsou přijímány děti zpravidla od 3 do 6 let.

Budova mateřské školy se nachází v malé obci plynule navazující na město Litomyšl. V naší MŠ se zaměřujeme na kontakt s přírodou, ekologií. Využíváme krásného okolního prostředí (louky, lesy, pole, možnost vycházky do Litomyšle apod.). Přirozenou a nenásilnou formou u dětí rozvíjíme fyzickou zdatnost, která je v dnešní uspěchané době mnohdy opomíjena. Obcí protéká řeka Loučná, která nám s dětmi skýtá mnoho příležitostí ke zkoumání a objevování vodního biotopu.

Původně budova sloužila od roku 1962 jako zemědělský útulek z bývalé Základní devítileté školy, která se zrušila a od roku 1968 začala sloužit jako mateřská škola. V minulosti hrozil MŠ pro malý počet dětí zánik, ale zřizovatel se zasloužil o její zachování. V roce 2005 budova prošla svojí první celkovou rekonstrukcí. Vybudovalo se nové sociální zařízení, plynové topení. Vyměnily se okna a podlahy. Rekonstrukcí prošla i střecha, bohužel bez využití krásných půdních prostor. V roce 2020 budova prošla další rekonstrukcí. Přístavbou se rozšířila a zmodernizovala školní kuchyně. Úpravou stropů v jídelně, došlo ke značnému zlepšení akustických a světelných podmínek.

Budova je jednopatrová. V přízemí se nachází školní kuchyň s jídelnou, třída, ředitelna, šatna dětí a zaměstnanců, sociální zařízení pro děti a zaměstnance. Vytápění je zajištěno plynovým kotlem.

Budova MŠ je obklopena rozsáhlou zahradou, která slouží k bohatému pohybovému využití dětí, experimentování, pozorování, objevování apod. Zahrada je bohatě vybavena herními prvky. Školní zahrada získala podobu přírodní zahrady v roce 2020 prostřednictvím dotace Ministerstva životního prostředí a 15% účasti obce Benátky. Díky spolupráci rodičů a

prarodičů můžeme s dětmi využívat vyvýšené záhony a bylinkovou zahradu. Děti jsou vedeny k práci na zahradě, uvědomují si, že mohou přispět k ochraně životního prostředí. Děti se učí základním pěstitelským dovednostem. Společné výpěstky slouží k obohacení školního jídelníčku a plnění programu Skutečně zdravá škola. V tomto úžasném programu se nám podařilo získat bronzový certifikát a v listopadu 2023 ho obhájit. Specifickou součástí naší zahrady je „Perníková chaloupka“ která slouží k úschově venkovních hraček, pomůcek, sportovního a zahradního náčiní.

Od 1. ledna 2003 je MŠ v právní subjektivitě, zřizovatelem je obec Benátky.

3 PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

3.1 Věcné podmínky

V MŠ jsou dostatečně velké prostory pro stávající kapacitu dětí. Vybavení MŠ je kvalitní a účelové, splňující hygienické požadavky a normy dle platných předpisů. Prostorové uspořádání vyhovuje věkovému složení dětí. Třída je dle prostorových možností rozdělena do „vzdělávacích koutků“, které jsou tematicky vybaveny. Hračky a pomůcky jsou pro děti dobře přístupné, mají možnost volby a výběru. Děti jsou vedeny k pořádku a správnému zacházení s pomůckami, knížkami, hračkami apod. Jsou stanovena pravidla. Děti vědí, že si musí nejprve hračku uklidit, a potom si mohou vzít další. Součástí třídy je tělovýchovný koutek s balančními pomůckami, které slouží k posílení svalového korzetu celého těla a aktivně rozvíjí rovnováhu a stabilitu dětí. Pomůcky i hračky jsou průběžně dle potřeb a složení dětí dokupovány. Podmínky pro vzdělávání dětí v naší MŠ splňují všechny bezpečnostní, estetické a didaktické požadavky. Třída slouží k odpolednímu odpočinku dětí. Lehátka odpovídají počtu dětí, jsou zdravotně nezávadná a bezpečná. Lehátka jsou označena značkou dítěte. Jsou snadno omyvatelná a z prostorových důvodů hlavně skladná.

Umývárna je přizpůsobena počtu dětí, splňuje hygienické a bezpečnostní požadavky. Slouží k osvojení základních hygienických návyků.

Jídelna slouží ke stravování. Děti se učí samostatnosti při stolování a základům společenského chování. Je nově vybavena ergonomicky uzpůsobenými stoly a židlemi.

Chodba je využívána k prezentaci prací dětí. Děti se podílejí na výzdobě. Rodiče mohou vidět díla svých dětí a jejich pokroky. Rodiče zde najdou aktuální informace z dění v MŠ a vzdělávací nabídku k probíhajícím tématům. Šatna slouží dětem nejen k uložení svých osobních věcí, ale také k zdokonalování se v sebeobsluze a zároveň se učí pečovat o své věci a udržovat pořádek.

Na budovu MŠ bezprostředně navazuje zahrada, která svojí rozlohou umožňuje jak prostor ke vzdělávání, tak i pohybové vyžití po celý rok. Součástí vybavení školní zahrady je prostorné pískoviště, které je opatřeno ochrannou sítí. V přední části jsou umístěny šestihranná rampa, skluzavka, domeček, houpačky a dřevěná maringotka. Naší velkou radostí je „vrbové iglú“, které vzniklo za pomoci šikovného a ochotného prarodiče. Hojně jsou využívány vyvýšené záhony a bylinkový záhon. Stín ve slunných dnech a své sladké plody nám poskytují ovocné stromy. Prostřednictvím dotace Ministerstva životního prostředí jsme na školní zahradu mohli pořídit mlhoviště a venkovní kuchyňku. Zahrada nám poskytuje plno

zákoutí a možností ke vzdělávání a objevování přímo venku, na čerstvém vzduchu. Dále tu mají děti i prostor na jízdu na odrážedlech i koloběžkách. Součástí zahrady je i pítko, které je dětmi hojně využíváno v letních měsících. Součástí zahrady je vydlážděná terasa, která je plně využívána nejen dětmi, ale i k různým akcím pro rodiče během školního roku (zahradní slavnost, vánoční zpívání apod.)

Všechny vnitřní i venkovní prostory splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů.

Máme v plánu dle kompetenčních, prostorových, finančních, organizačních, legislativních, časových a personálních možností změnit či zlepšit:

- oprava omítek ve třídě a její vymalování
- rekonstrukce půdních prostor, která by sloužila k pohybovým aktivitám a odpolednímu odpočinku dětí
- oprava dlažby na školní zahradě
- oprava podezdívky MŠ
- úprava třídy s prvky „Začít spolu“

3.2 Životospráva

Dětem je v průběhu celého dne poskytována plnohodnotná a vyvážená strava. Dbáme na zachování vhodného a pestrého jídelníčku, na dodržování zdravé technologie přípravy pokrmů a nápojů. Jsou dodržovány doporučené intervaly mezi jednotlivými jídly (přesnídávka-oběd-svačina). Jsme součástí programu „Skutečně zdravá škola“. Dětem je nabízeno jídlo, které je chutné, zdravé a připravené z kvalitních surovin. Podporuje u dětí základy zdravých stravovacích návyků. Pomáhá dětem získat představu o tom, odkud jídlo pochází, jak se pěstuje nebo vyrábí. Snažíme se, aby si děti jídla vážily, dokázaly si jej vychutnat. Strava je připravována ve školní kuchyni, která je součástí MŠ. Děti do jídla zásadně nenutíme, snažíme se, aby jídlo alespoň ochutnaly a poznaly nové chutě. Do jídelníčku je zařazován dostatek ovoce, zeleniny, ryb, luštěnin a nových surovin. Děti mají během celého dne k dispozici dostatek tekutin. Mohou si vybrat čaj, vodu, mošt apod.

Všichni zaměstnanci se chovají podle zásad zdravého životního stylu, poskytují dětem přirozený vzor. Je zajišťován pravidelný denní řád, který je zároveň flexibilní, dle aktuální potřeby. Při změnách režimu dne, vždy respektujeme potřeby dětí (školní výlet, plavecký

výcvik, návštěva divadla apod.). Děti mají dostatek volného pohybu, dle možností a aktuálního počtu dětí ve třídě, ale především venku, na čerstvém vzduchu. Pouze při nepříznivých podmínkách zůstávají děti ve třídě, kde je jim poskytnuta náhradní pohybová aktivita při otevřeném okně.

Učitelky respektují individuální potřeby aktivity i spánku jednotlivých dětí. Děti si v klidu na lůžku poslechnou čtenou pohádku, relaxují při relaxační hudbě, odpočinou si a poté jsou dětem s menší potřebou spánku nabízeny klidové aktivity u stolečku.

Máme v plánu dle kompetenčních, prostorových, finančních, organizačních, legislativních, časových a personálních možností změnit či zlepšit:

- V roce 2023 jsme obhájili bronzový certifikát, do budoucna budeme usilovat o certifikát stříbrný

3.3 Psychosociální podmínky

Kolektiv MŠ vytváří dětem takové prostředí, aby se zde cítily spokojeně, jistě a bezpečně. **Motto naší školy. „Všichni dospělí byli jednou dětmi, jen málokdo si na to pamatuje“** *Antoine de Saint – Exupéry* znamená, že se snažíme vidět svět očima dětí, vžít se do jejich pocitů, nálad a obav. Každá akce je na něco reakce.

Všechny děti mají v naší MŠ stejná práva, možnosti i povinnosti. Nikdo není zvýhodňován nebo naopak. Respektujeme vývojové zvláštnosti, věkové a charakterové vlastnosti.

Učitelé se snaží o nenásilnou komunikaci s dítětem, která mu je příjemná, kterou navozuje vzájemný vztah důvěry a spolupráce. Postupně vyřazujeme nezdravé soutěžení. Převažuje pozitivní hodnocení, pochvala. Podporujeme dítě, aby se nebálo pracovat samostatně, aby si věřilo si a nebálo se chybovat. Vyhýbáme se negativním slovním komentářům, podporujeme dítě v jeho pokusech, uznáváme, oceňujeme, vyhodnocujeme.

V dětech rozvíjíme citlivost pro vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, vzájemnou pomoc a podporu. Učíme děti chápat, že jsou si všichni rovni bez ohledu na handicap, barvu pleti, národnost či vyznání. Starší děti jsou vedeny k pomoci mladším kamarádům (podání hračky, knížky, pomoc při sebeobsluze). Mladší děti se učí nebát se požádat staršího kamaráda o pomoc.

Děti jsou seznamovány s jasnými pravidly chování ve skupině tak, aby se ve třídách tvořil kolektiv dobrých kamarádů, kde jsou všichni rádi a těší se na sebe. Děti se na jejich vytváření spolupodílejí „Protože se rádi máme, pravidla si spolu dáme. Aby se nám tu líbilo a hlavně se nám nic nestalo“. Učitelé se dostatečně věnují těmto vztahům ve třídě, nenásilně tyto vztahy ovlivňují prosociálním směrem (prevence šikany). Snažíme se u dětí vidět své jednání očima druhých „Nečiň ostatním to, co nechceš, aby činili oni tobě“

Dětem se dostává jasných a srozumitelných pravidel, volnost a osobní svoboda je dobře vyvážena s nezbytnou mírou omezení, vyplývající z nutnosti dodržovat v MŠ potřebný řád a učit děti chápat společná pravidla soužití.

3.4 Organizace

Provozní doba MŠ je od 6,30 do 16,00 hodin. Děti se postupně scházejí ve třídě, kde se postupně zapojují do připravených vzdělávacích aktivit a her. Děti s povinnou předškolní docházkou přivádějí rodiče do MŠ do 8,00 hod. V případě potřeby (návštěva lékaře, logopeda apod.) předem oznámí v MŠ, která jejich potřeby respektuje.

Denní řád je dostatečně pružný, umožňuje reagovat na individuální možnosti a potřeby dětí. Do denního programu jsou pravidelně zařazovány řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity spojené s prvky dětské jógy. Logopedická prevence probíhá každodenně formou gymnastiky mluvidel, artikulačních cvičení, nápodobou hlásek apod. Učitelé se po celou dobu plně věnují dětem a jejich vzdělávání. Děti nacházejí potřebné zázemí, klid, bezpečí i soukromí.

Dle potřeby rodičů nebo dítěte je při zahájení docházky do MŠ umožněn individuálně přizpůsobený adaptační režim.

Poměr řízených a spontánních činností, aktivit a odpočinku je v denním programu vyvážený. Děti mají dostatek prostoru pro spontánní hru i dostatek času na dokončení práce dle svých individuálních možností a schopností.

Prioritou naší MŠ je menší počet dětí, což umožňuje větší prostor pro individuální práci s dětmi, má pozitivní vliv na jejich sebevědomí a pocit uspokojení ze zvládnutého úkolu. Dětem s odkladem školní docházky se věnujeme individuálně v ranních nebo odpoledních činnostech a v rámci možností ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne v MŠ naskytanou, a to vždy s přihlédnutím na individuální potřeby a možnosti dítěte.

Pokud má dítě potřebu, má možnost se uchýlit do klidného koutku a neúčastnit se společných činností. Má také možnost dát najevo, že si chce hrát samo – použití koberečku s červeným kolečkem. Pokud názor změní, otočí na zelené a tím dá kamarádovi najevo, že se může přidat. Děti jsou podněcovány k vlastní aktivitě, experimentování, hledání řešení, kladení otázek, samostatnému vyřešení sporů a konfliktům s kamarády. Jsou vytvářeny podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti.

Nabídka činností vychází z potřeb a zájmu dětí a vyhovuje individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem dětí. MŠ je vybavena vhodnými materiálními podmínkami. Učitelé se pečlivě a promyšleně připravují na realizaci plánovaných činností, s tím souvisí i včasná příprava pomůcek.

3.5 Řízení Mateřské školy

Mateřskou školu řídí ředitelka, která spolupracuje se všemi zaměstnanci. Názory zaměstnanců ji zajímají. Na poradách jsou řešeny problémy, které se vyskytnou i nově nastalé situace. Zaměstnanci mají svá práva, ale i povinnosti, které znají a plní. Organizační řád a směrnice vymezují jasná pravidla a kompetence zaměstnanců MŠ. Je kladen důraz na týmovou spolupráci, vzájemné respektování. Vzájemně vytváříme prostředí důvěry, otevřenosti a přátelství.

Ředitelka vytváří prostor ostatním spolupracovníkům podílet se na bezproblémové organizaci chodu školy a svými názory mohou zaměstnanci pomáhat zlepšovat nabídku školy o další aktivity. Zajímá se o názory ostatních zaměstnanců, přihlíží k nim při svých rozhodnutích. Pozitivně hodnotí a vytváří příjemné klima na pracovišti. Na příjemném klimatu školy MŠ se podílí všichni zaměstnanci. ŠVP je vypracován ve spolupráci se všemi zaměstnanci. Strategie školy je všem jasná a všemi respektovaná. Ředitelka vyhodnocuje práci všech zaměstnanců.

Zřizovatelem MŠ je obec Benátky, která hradí provozní a investiční výdaje. Dalším zdrojem příjmu je úplata za předškolní vzdělávání. Kterou hradí zákonní zástupci dítěte ve výši 300,- Kč / měsíc. Rozpočet mzdových prostředků stanovuje Pardubický kraj na základě PH školy.

Mateřská škola spolupracuje s okolními mateřskými a základními školami. Velmi dobrá je spolupráce s řediteli okolních základních škol. Základní školy si pro „předškoláky“

připravují zábavné programy spojené s prohlídkou školního prostředí. Spolupracujeme s pedagogicko-psychologickou poradnou, která poskytuje pomoc při řešení individuálních výchovných a vzdělávacích problémů dětí.

3.6 Personální a pedagogické zajištění

Učitelka je průvodcem dítěte v počátcích jeho vstupu do dlouholetého období vzdělávání. Stojí mu po boku a je připravena dítě podporovat a potřebným způsobem motivovat. Výchovně vzdělávací proces zajišťují **3 učitelky a školní asistent**.

Dle možností a podmínek naší MŠ je zajištěno překrývání učitelek v nejnáročnější části dne. Školní asistent je hrazen z projektu Šablony. Jeho pracovní náplní je podpora dětem během dne (samoobsluha, stravování, hygiena apod.). Velkou podporou je i pro pedagogy. Připravuje pomůcky, komunikuje s rodiči. Pedagogové splňují odbornou pedagogickou způsobilost a průběžně se vzdělávají dle potřeby a možností školy. Pravidelně se vzdělává i zaměstnanec školní jídelny. Všichni zaměstnanci jednají, chovají se a pracují profesionálním způsobem, v souladu se společenskými pravidly.

Učitelky střídají ranní/odpolední směnu v pravidelném týdenním režimu nebo dle aktuálních potřeb. Vzájemně si pomáhají, spolupracují při přípravě hromadných akcí. Předběžný rozpis směn je na nástěnce MŠ. Učitelky se snaží pracovat jako tým, předávají si vzájemně poznatky z praxe a seminářů. Všichni zaměstnanci MŠ jednají, chovají se v souladu se společenskými pravidly, pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí.

V případě potřeby a zájmu zákonných zástupců pedagogové mohou zajistit depistáž příslušných odborníků. Ředitelka MŠ i učitelka je absolventem logopedického kurzu, který ji umožnil stát se logopedickým asistentem - je kompetentní k prevenci, v žádném případě ne k nápravě a odstraňování poruch řeči.

Specializované služby, jako je např. logopedie či péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami, ke kterým pedagog není dostatečně kompetentní, jsou zajišťovány ve spolupráci s příslušnými odborníky.

3.7 Spoluúčast rodičů

Při vytváření vztahů mezi rodiči a zaměstnanci MŠ si zakládáme především na vzájemné důvěře, otevřenosti, upřímnosti, porozumění, respektu a ochotě spolupracovat. Nezasahují do života a soukromí rodiny, varují se přílišné horlivosti a nevyžádaných rad. Stejně jako dítě, i rodič potřebuje získat důvěru k celému kolektivu prostředí MŠ. Respektujeme rodinnou výchovu, životní styl rodiny i její soukromí (informace o rodině a dítěti jsou důvěrné, pracují s nimi pouze učitelky ve třídě).

Spolupracujeme s rodiči, vytváříme přátelské, klidné, rozvíjející a podnětné prostředí pro jejich děti. Rodiče se mohou podílet na akcích školy a poznávat se mezi sebou. Pomáhají v každodenním životě školy (oprava hračky, ušití pomůcky, přinesení zajímavé knihy...) a spoluvytvářejí její rodinnou atmosféru. V poslední době, k naší velké radosti nosí do MŠ i sezónní výpěstky, kterými paní kuchařka pestře obohacuje jídelní lístek. My jim na oplátku v případě zájmu poskytujeme „žížalí čaj“, který se používá jako výborné přírodní hnojivo. Rodiče jsou pravidelně a včas informováni o aktuálním dění a změnách v MŠ prostřednictvím nástěnky na chodbě, webových stránek a emailem. Všechna témata jsou řešena bezodkladně tak, aby nevznikala zbytečná nedorozumění. Názory rodičů jsou pro nás důležité. Rodiče se mohou seznámit s ŠVP a vizí naší MŠ. Pedagogové jim jsou plně k dispozici ke konzultacím o spokojenosti, pokrocích i problémech jejich dětí. Na konzultaci je třeba se domluvit předem, aby pedagog neměl přímou práci u dětí a mohl se rodiči plně věnovat a zároveň nebyla ohrožena bezpečnost dětí. Domluva s rodiči o společném postupu při výchově a vzdělávání dětí je velmi důležitá a je jedním z předpokladů úspěšného pokroku. S přihlédnutím k naší malé kapacitě, upřednostňujeme osobní kontakt a sdělení, kdy ihned můžeme vidět zpětnou vazbu a nedochází ke zbytečným komunikačním šumům.

3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Rámcové cíle a záměry předškolního vzdělávání jsou pro vzdělávání všech dětí společné. MŠ se snaží vycházet vstříc i dětem se speciálními vzdělávacími potřebami a rozvíjet je a vzdělávat dle jejich potřeb a možností. Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je třeba jejich naplňování přizpůsobovat tak, aby maximálně vyhovělo dětem, jejich potřebám i možnostem. Snahou pedagogů, stejně jako ve vzdělávání dětí, které speciální potřeby nemají, by mělo být vytvoření optimálních podmínek k rozvoji osobnosti každého dítěte, k učení i ke komunikaci s ostatními a pomoci mu, aby dosáhlo co největší samostatnosti.

K naplnění svých vzdělávacích možností potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Děti mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření školou a školským zařízením. Podpůrná opatření zahrnují poradenskou pomoc školy a školského zařízení, úpravu organizace, obsahu, hodnocení, forem a metod vzdělávání a školských služeb.

Oproti vzdělávání běžné populace dětí, vyžaduje vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami obvykle některé jiné, popř. některé další podmínky. Základní povinné podmínky pro předškolní vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami jsou stanoveny zákony a vyhláškami. Pokud pedagog zjistí, že některé z dětí potřebuje speciální vzdělávací potřeby, vypracuje ve spolupráci s rodiči plán pedagogické podpory (PLPP). Po uplynutí jeho realizace vyhodnotí společně s rodiči jeho přínos a v případě potřeby doporučí odborné vyšetření.

U dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními postupuje škola dle doporučení školského poradenského zařízení (vytváří individuální vzdělávací plán, zajišťuje materiální i personální podmínky vzdělávání, přizpůsobuje metody vzdělávání apod.)

U vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracují pedagogové se školským poradenským zařízením a dalšími odborníky. Nedílnou součástí je samozřejmě spolupráce s rodiči dítěte, ale také s rodiči ostatních dětí.

- **Plán pedagogické podpory** MŠ vypracovává samostatně pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně. Dětem je poskytnuta nezbytná pomoc ke zvládnutí školního vzdělávacího programu pomocí individuálního přístupu. S vypracováním je seznámen zákonný zástupce dítěte.
- **Individuální vzdělávací plán** je vypracován pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními druhého stupně na základě doporučení školního poradenského zařízení.

Prioritou naší MŠ je malý počet dětí, což umožňuje větší prostor pro individuální práci s dětmi, má velmi pozitivní vliv na jejich sebevědomí a pocit uspokojení ze zvládnutého úkolu.

3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Vzdělávání dětí probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potencionálu, včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet. S dítětem se pracuje individuálně nad rámec běžného vzdělávání, aby bylo nadání dále rozvíjeno a zároveň byla poskytnuta nezbytná opora v dalších oblastech.

Za nadané dítě se dle vyhlášky č. 27/2016 Sb. považuje především dítě, které při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Pro vzdělávání dětí, které vykazují **mimořádné nadání**, jsou v MŠ připraveny podmínky v podobě množství pomůcek a knih, a především v podobě otevřenosti personálu vnímat individuální potřeby takového dítěte. V případě identifikace mimořádného nadání spolupracuje tým školy s poradenským zařízením na tvorbě individuálního vzdělávacího programu.

3.10 Podmínky vzdělávání dětí od 2 do 3 let

Naše mateřská škola splňuje podmínky ke vzdělávání dětí od dvou do tří let. Děti mladší tří let jsou do mateřské školy přijímány na základě rozhodnutí ředitelky školy po splnění kritérií a zákonných podmínek přijetí dítěte do MŠ a určitých podmínek týkajících se připravenosti a zralosti dítěte pro vstup MŠ. Dítě by mělo být bez plen, umět si říct, když potřebuje na toaletu. Dále by mělo zvládat základní sebeobsluhu (oblékání a svlékání základních částí oblečení, zouvání a nazouvání bot, pití z hrníčku, jíst lžící, smrkání).

MŠ splňuje podmínky v otázce zajištění hygieny dítěte, bezpečnosti - ohrožující předměty nejsou dětem zpřístupněny. Šatna poskytuje prostor na náhradní oblečení i hygienické potřeby. V MŠ je také kvalitní zázemí umožňující důvěryhodné vztahy a dobrou spolupráci s rodinou.

Hlavním cílem je pomoci dětem odpoutat se od rodičů, adaptovat se na prostředí a režim mateřské školy, začlenit se do kolektivu vrstevníků, osvojit si základní sebeobslužné a hygienické návyky a získávání samostatnosti.

Režim dne a plánované aktivity jsou přizpůsobovány individuálním potřebám aktivních činností a odpočinku dětí. Pedagogové k dětem přistupují s citem a trpělivě a zaměřují se především na učení prožitkem. Dávají dětem dostatečný prostor pro spontánní hru, odpočinek a vytváří podmínky pro celkový rozvoj jejich osobnosti.

Hračky a vybavení třídy, které je pro děti mladší tří let vhodné a bezpečné, průběžně doplňujeme v závislosti na finančních možnostech mateřské školy.

4 ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

Mateřská škola je jednotřídní, vyznačuje se rodinnou „komunitní“ atmosférou, která je realizovatelná mimo jiné díky malému počtu dětí ve třídě. Díky počtu rodin je reálná častá komunikace o aktuálních potřebách dětí, jak materiálních tak psychických. Personál školy vychází vstříc rodičům v jejich potřebách v maximální možné míře, vždy ve prospěch jejich dětí. Jisté a bezpečné prostředí vzniká také podporou přijímání sourozenců dětí ke vzdělávání.

4.1 Činnosti, při kterých je zajištěno souběžné působení dvou učitelů ve třídě

Překrývání učitelek v MŠ je od 1.9. 2024 9 hodin/týden. V době překrývání se většinou druhá z učitelek věnuje individuální práci s dětmi, předškolní přípravě a vzdělávací nabídce při pobytu venku.

4.2 Kritéria pro přijímání dětí do MŠ

Děti jsou do mateřské školy přijímány v přijímacím řízení (15. března – 15. dubna) pro následující školní rok. Do mateřské školy se přijímají děti zpravidla ve věku od 3 let (§ 34, zákon č. 561/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů). Kritéria přijetí pro příslušný rok jsou zpřístupněna na webových stránkách školy a na obecní vývěsce (vždy v příslušném období). V případě splnění kritérií a při volné kapacitě školy mohou být přijímány i mladší děti. Tyto děti však musí být vyzrálé psychicky i fyzicky tak, aby pobyt v mateřské škole zvládly bez obtíží. Individuálně je proto jednáno s každým rodičem takového dítěte a jsou objasněny požadavky MŠ, které by dítě mělo při nástupu do MŠ zvládnout. Za definování kritérií pro přijetí odpovídá ředitelka školy, která konzultuje se zřizovatelem. Pokud to kapacita MŠ umožňuje, do MŠ mohou být přijímány i děti v průběhu školního roku.

4.3 Individuální vzdělávání

Pokud se zákonný zástupce rozhodne pro individuální vzdělávání dítěte, je povinen oznámit toto rozhodnutí ředitelce školy nejpozději 3 měsíce před počátkem školního roku. V průběhu školního roku lze plnit povinnost individuálního předškolního vzdělávání dítěte

nejdříve ode dne, kdy bylo oznámení o individuálním vzdělávání dítěte doručeno ředitelce mateřské školy, kam bylo dítě přijato k předškolnímu vzdělávání.

Oznámení zákonného zástupce o individuálním vzdělávání dítěte musí obsahovat: jméno a příjmení dítěte, rodné číslo a místo trvalého pobytu dítěte, v případě cizince místo pobytu dítěte, dále uvedení období, ve kterém má být dítě individuálně vzděláváno a důvody pro individuální vzdělávání dítěte.

Zákonný zástupce dítěte, které je individuálně vzděláváno, je povinen zajistit účast dítěte u ověření. Mateřská škola ověří úroveň osvojování očekávaných výstupů v jednotlivých oblastech a případně doporučí zákonnému zástupci další postup při vzdělávání. Ředitelka školy stanoví termíny ověření vždy na **druhou polovinu listopadu a náhradní termín na první polovinu prosince**. Přesný termín (datum ověření v konkrétním kalendářním roce) bude zákonným zástupcům sdělen individuálně.

Ředitel ukončí individuální vzdělávání dítěte, pokud zákonný zástupce dítěte nezajistil účast dítěte u ověření, a to ani v náhradním termínu. Odvolání proti rozhodnutí ředitele školy o ukončení individuálního vzdělávání dítěte nemá odkladný účinek. Po ukončení individuálního vzdělávání dítěte jej nelze opětovně vzdělávat. Výdaje spojené s individuálním vzděláváním dítěte hradí zákonný zástupce dítěte, s výjimkou speciálních kompenzačních pomůcek.

4.4 Distanční vzdělávání

Distanční vzdělávání přesně definuje § 184a školského zákona. Jednoduše řečeno jde o **vzdělávání na dálku**, které může mít mnoho podob.

Distanční vzdělávání v mateřské škole se vztahuje pouze na děti, které mají povinné předškolní vzdělávání. Pro ostatní děti je dobrovolné. V naší mateřské škole se jedná o heterogenní třídu, každý rok s jiným počtem dětí, které splňují povinnou předškolní docházku.

Distanční vzdělávání se poskytuje pouze **v důsledku krizových nebo mimořádných opatření nebo z důvodu nařízení karantény za předpokladu, že chybí většina dětí třídy**. Distanční vzdělávání se neposkytuje, pokud děti do MŠ nechodí kvůli neštovicím, střevní viróze nebo pokud je MŠ uzavřena například z důvodu rekonstrukce.

K distančnímu vzdělávání bude na škole, kde je organizována výuka dětí s povinným vzděláváním, přistoupeno v případě, že bude ve třídě chybět více než většina dětí s tímto povinným vzděláváním.

- 1) Učitelky u zákonných zástupců zjistí, jaké možnosti a podmínky v domácím prostředí vzdělávané dítě má (PC, tablet, tiskárna, vybavení základním výtvarným materiálem atd.). Cílem je, aby nikdo nezůstal mimo systém a každý pracoval přiměřeně svým možnostem a podmínkám.
- 2) Učitelky dohodnou s rodičem vyhovující formu předávání pokynů a informací.
- 3) Učitelky budou v pravidelných intervalech zasílat dohodnutou formou zadání úkolů.
(Ty vypracují na základě příprav v souladu se vzdělávací nabídkou ŠVP PV. Berou v úvahu, že zákonný zástupce je v oblasti vzdělávání laik a přizpůsobí podání jednoduchému a jasnému zadání. Také vezmou v úvahu možnosti a podmínky v dané rodině)
- 4) Učitelky dohodnou se zákonným zástupcem formu kontroly plnění úkolů (zasílání fotografií, videí předání vypracovaných pracovních listů apod.)
- 5) Učitelky budou dbát vhodné motivace dětí i zákonných zástupců a budou s nimi komunikovat tak, aby docházelo k naplnění vzdělávacích cílů RVP PV.
- 6) Po ukončení distančního vzdělávání učitelky vyhodnotí efektivitu distančního vzdělávání a popřípadě upraví bod 1-5 v těchto informacích.

4.5 Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Mateřská škola poskytuje dětem s nedostatečnou znalostí češtiny jazykovou podporu v rámci běžných činností. Děti se nejlépe učí jazyk přirozenou cestou kontaktem s vrstevníky a nadměrné vyčleňování dětí jim neprospívá.

- Ředitelka mateřské školy zřídí skupinu pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, pokud jsou v mateřské škole alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání. Jazyková příprava je poskytována v rozsahu jedné hodiny týdně. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu je rozděleno do dvou nebo více bloků (dle potřeby) v průběhu týdne. Pokud má mateřská škola 1 až 3 děti cizince v povinném předškolním vzdělávání, bude jim poskytována individuální jazyková podpora v rámci běžných vzdělávacích činností

- Ředitelka mateřské školy může na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy.

- Jako podpůrný materiál je využíváno Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání

5 CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

5.1 Zaměření školy

Školní vzdělávací program nazvaný „*Rok je dvanáct kamarádů, střídají se o svou vládu*“ vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání. Je vytvořen pro naši MŠ podle našich možností a místních podmínek. Školní vzdělávací program provází děti školním rokem v závislosti na koloběhu přírody. Tematické celky jsou variabilní, pedagogové mohou kdykoli reagovat na konkrétní situace, zájmy a potřeby dětí, a vracet se k nesplněným cílům. Vystihuje filosofii školy a tou je co největší kontakt s přírodou a návrat k tradicím. Chceme do našeho vzdělávacího obsahu zařadit činnosti s environmentálním zaměřením, vnímat krásu a bohatství přírody a naučit děti, jak ji chránit, aby nám krásná co nejdéle vydržela. Výchovně vzdělávací program je rozmanitý, pracujeme kreativně, respektujeme individualitu dětí. Ke vzdělávání využíváme krásného a rozmanitého okolního prostředí (revitalizace řeky Loučné, louky, les, pole, dětské hřiště, vycházky do Litomyšle).

Využíváme okolí MŠ a obce ke zkoumání zákonitostí přírodního prostředí, pronikáme do ekosystému v našem okolí a přibližujeme je dětskému chápání světa. Přirozenou a nenásilnou formou rozvíjíme fyzickou zdatnost, která je v dnešní uspěchané době mnohdy opomíjena. Předškolní vzdělávání se stalo důležitou součástí systému vzdělávání. Je důležité si uvědomit, že specifické dovednosti a návyky se vytvářejí právě v předškolním věku. Školní vzdělávací program by měl přispívat především k tělesné, duševní a společenské pohodě dítěte, snažit se o zprostředkování zážitků. Vycházíme především z principu, že dítě by mělo **být při tom**. To znamená mít možnost **slyšet, vidět, dotýkat se a prožívat**.

Při plánování činností vycházíme ze všech vzdělávacích oblastí, které jsou uvedeny v Rámcovém programu pro předškolní vzdělávání. Jedná se o těchto pět oblastí:

Dítě a jeho tělo

- lidské tělo a jeho části, jeho vývoj a změny
- zdravé životní návyky - pohybové činnosti, sport, zdravá výživa
- ochrana osobního zdraví - péče o čistotu a zdraví, ochrana před škodlivými látkami
- ochrana bezpečí - varování před úrazy, setkávání s cizími lidmi, dopravní situace
- sebeobsluha - hygiena, stolování, oblékání, úklid.

Dítě a jeho psychika

- dorozumívání mezi lidmi - řeč, slova, věty, písmena, čísla, symboly, gesta, zvuky, sdělování - knížky, divadlo, film,
- předměty a jejich vlastnosti - velikost, tvar, materiály, chutě, vůně, barvy
- číselné a matematické pojmy - číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství
- prostorové pojmy - v prostoru, rovině, uspořádání předmětů, porovnávání velikosti
- časové pojmy - včera, dnes, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, lidé a jejich vlastnosti - dovednosti, schopnosti, city, vůle, každý je jiný

Dítě a ten druhý

- vztahy mezi lidmi - kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími
- rodina - funkce rodiny, její členové, život v rodině
- mateřská škola - prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi
- pravidla vzájemného chování - doma, v mateřské škole, na veřejnosti, pravidla her

Dítě a společnost

- svět lidí, kultury, umění, práce
- společenské role - dítě, dospělý, rodič, učitelka, role dané pohlavím
- pravidla vzájemného styku - ohleduplnost, tolerance, spolupráce, pomoc
- práce, pracovní činnosti a role - pracovní předměty, pomůcky, nástroje, povolání
- kultura a umění - kultura prostředí, lidové zvyky, tradice, hudba, svět sportu
- rozmanitost lidského světa - naše vlast, jiné země, národy a kultury

Dítě a svět

- životní prostředí, svět přírody, vědy a techniky
- prostředí v něm dítě žije - domov, vesnice, blízké město
- příroda živá i neživá - rostliny, živočichové, přírodní jevy a zákonitosti
- látky a jejich vlastnosti - voda, vzduch, nerosty, kovy, materiály a jejich vlastnosti- Životní prostředí a jeho ochrana - ekologické chování, péče o okolí
- věda a technika - technické přístroje, se kterými se dítě setkává nejen v MŠ
- co je nebezpečné - nebezpečné předměty, kontakt se zvířaty, látky ohrožující zdraví
- rozmanitosti světa a přírody - země, hory, řeky, světadíly, planeta Země, vesmír

Vzdělávací program je koncipován tak, aby byly vytvářeny základy klíčových kompetencí, které jsou uvedeny v Rámcovém programu pro předškolní vzdělávání. Jedná se o tyto kompetence:

- *kompetence k učení*
- *kompetence k řešení problémů*
- *komunikativní kompetence*
- *sociální a personální kompetence*
- *činnostní a občanské kompetence*

5.2 Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu

Mateřská škola nabízí možnost všestranného rozvoje dítěte, směřuje k integraci kulturně sociálních, psychických, fyzických a duchovních složek osobnosti dítěte, což je nezbytnou podmínkou k úspěšnému zvládnutí přechodu z mateřské do základní školy. Nezbytný pro tento proces je také pocit bezpečí a přijetí, který je základem pro bezproblémový vývoj dítěte. Cílem předškolního vzdělávacího programu je poskytnout dětem elementární vzdělávací základ, na který může bezprostředně navázat v základní škole, a který zároveň dítěti otevře cestu k celoživotnímu vzdělávání. Chceme dovést dítě na konci předškolního období k tomu, aby v rozsahu svých možností a předpokladů získalo přiměřenou fyzickou, psychickou a sociální samostatnost.

Všechny činnosti, které plánujeme v průběhu výchovně vzdělávacího procesu, by měly směřovat k dosažení klíčových kompetencí a hlavních vzdělávacích cílů. Každé dítě se však vyvíjí jinak, má jiné schopnosti a předpoklady, a proto opustí mateřskou školu s různým rozsahem dovedností, schopností a vědomostí. Při výchovně vzdělávací práci vycházíme ze třech hlavních cílů, které jsou uvedeny v RVP PV, což je:

1. rozvoj dítěte, jeho učení a poznání

- podporovat u dětí schopnost chápat svět kolem nás, jejich zájem o to, být jeho součástí s možností vlastní účasti na dění
- povzbuzovat je k chuti učit se a radovat z poznávání nového, k porozumění věcem, jevům a změnám, ke schopnosti vyrovnat se s nimi a umění přizpůsobit se
- dát dětem možnost k přemýšlení, rozvíjet jejich fantazii, zájmy, nadání, schopnosti a dovednosti jak po stránce tělesné, tak duševní

- rozvíjet řeč dítěte a schopnost komunikovat s vrstevníky i dospělými osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost
2. osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost
- rozvíjet děti po stránce citové a mravní, položit základy sociálního citění a solidarity
 - vést děti k osvojení si hodnot spojených s životním prostředím, zdravím a životem vůbec, k tomu, aby si vážily sebe i ostatních lidí
 - seznamovat děti v rámci jejich možností s tradicemi, kulturou a historií země, ve které žijí, rozvíjet schopnost estetického vnímání
3. získání osobní samostatnosti a schopnosti projevovat se jako samostatná osobnost působící na své okolí
- učit děti poznávat sám sebe, své možnosti a schopnosti, rozvíjet jejich sebedůvěru a sebevědomí
 - vést děti k toleranci ke druhým a schopnosti spolupracovat
 - podporovat v dětech poznání, že mohou jednat samostatně a svobodně, ale za to, co udělají, také musí nést odpovědnost

Prostředky k dosažení cílů

- Týmová spolupráce všech pedagogických pracovníků
- Tvůrčí přístup k životu a k dítěti s vědomím jeho jedinečnosti a s postojem bezpodmínečného přijetí
- Budování citlivého prostředí co nejvíce blízké rodinnému
- Rozvíjení vzájemné pomoci ve věkově smíšené skupině
- Přijímání dětí s postižením, úcta a respekt k odlišnostem

Cíl mateřské školy

Naším cílem je zaměřit se na komunikativní dovednosti, vzájemnou spolupráci, naslouchání druhému, zkvalitňování a prohlubování sociálních vztahů mezi dětmi, dospělými a rodiči. Výhodou je malý kolektiv, který umožňuje projevit se i těm dětem, které si moc nevěří a potřebují více času. Cílem naší práce jsou šťastné a spokojené děti.

Naší vizí je připravit dítě nejen na školu, ale především pro život. Předat mu takové hodnoty, na nichž bude moci nadále stavět. Bude to osobnost, která se dokáže samostatně rozhodnout úměrně svému věku. Bude schopen komunikace s lidmi a vrstevníky. Je asertivní, ale nejedná agresivně. Je připraveno cíleně přijímat další poznatky, učení ho zajímá a je schopno pracovat ve skupině. Uvědomuje si svoje silné a slabé stránky a přiměřeně věří ve svoje síly.

5.3 Metody a formy vzdělávání

Vzdělávání v mateřské škole reaguje na individuální potřeby a možnosti jednotlivých dětí. Vychází z pedagogického vyhodnocení pokroku každého dítěte (ze stupně vývoje, na kterém se právě nachází, z jeho potřeb a možností), která probíhá průběžně, ze zájmů dítěte i konkrétních témat, jimiž se dítě v dané chvíli zabývá. Důležitým předpokladem pro vzdělávání je motivace dítěte, které je věnována patřičná pozornost

Nejpřirozenější, nejčastější a nejdůležitější formou činností dětí předškolního věku je hra. Pedagogové proto při své práci využívají všechna její stádia (individuální, kooperativní i skupinová) a druhy (např. tvořivé, námětové, dramatizující, konstruktivní, s pravidly apod.) Děti se učí především nápodobou. V průběhu všech činností proto využíváme situačního a sociálního učení, které je založeno na vytváření a využívání situací, které poskytují dětem srozumitelné praktické ukázky životních souvislostí tak, aby se dítě učilo dovednostem a poznatkům v okamžiku, kdy je potřebuje, a lépe tak chápalo jejich smysl.

Do výchovně vzdělávacího procesu zařazujeme frontální, skupinové i individuální formy vzdělávání, pokusy a experimenty. Všechny organizační formy volí pedagogové tak, aby respektovaly individuální potřeby dětí, byly dostatečně vyvážené a pro děti atraktivní. Kromě organizačních forem využíváme také metody slovní (např. rozhovor, dialog, monolog, vysvětlení, popis, vyprávění, beseda, předčítání), názorné (např. pozorování, předvádění, exkurze a vycházka) a praktické (např. experimenty, pokusy). Výběr metod volí pedagogové vždy v závislosti na didaktickém cíli. Slovní metody vhodně spojují s praktickou činností, názorné metody pak s metodami praktickými. Při vzdělávání dětí zachováváme také obecné

zásady jako je cílevědomost, jednotnost a důslednost, přiměřenost, názornost, soustavnost a poslušnost, trvalost a individuální přístup.

Metody a formy vzdělávání:

- Hra (individuální, kooperativní, skupinová, tvořivá, námětová, dramatizující, konstruktivní, s pravidly, pohybová, intelektuální, smyslová, napodobující)
- Situační učení
- Sociální učení
- Kooperativní učení
- Prožitkové učení
- Učení hrou
- Slovní metody (rozhovor, dialog, monolog, vysvětlení, popis, vyprávění, beseda, předčítání)
- Názorné metody (pozorování, předvádění, exkurze, vycházka)
- Praktické metody (experimenty, pokusy)
- Metoda pokusu a omylu
- Frontální, skupinová, individuální forma vzdělávání
- Didakticky zacílené činnosti
- Spontánní aktivity
- Centra aktivit

5.4 Popis zajištění průběhu vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných

- **Vzdělávání dětí se SVP a dětí nadaných**

Školní vzdělávací program mateřské školy vychází z respektování individuálních potřeb a možností dítěte. Zároveň vychází z RVP PV, které je východiskem pro přípravu vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami (dále jen SVP) v prostředí mateřské školy.

Za dítě se SVP je považováno takové dítě, které pro svůj rozvoj a naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s

ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tato podpůrná opatření mateřská škola realizuje.

Do inkluzivního vzdělávání jsou zařazovány děti se speciálně vzdělávacími potřebami. Při přijímání dítěte se zdravotním znevýhodněním či postižením je vždy přihlédnuto k vyjádření a doporučení pediatra, odborného lékaře, psychologa v souvislosti s kompatibilitou podmínek a možností MŠ.

○ 5 stupňů podpůrných opatření

Podpůrná opatření prvního až pátého stupně jsou definovány ve Vyhlášce 27/2016 o vzdělávání žáků se SVP a žáků nadaných v platném znění. První stupeň podpůrných opatření uplatňuje škola na základě vlastního posouzení bez doporučení poradenského zařízení. Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením školského poradenského zařízení (ŠPZ). Naše mateřská škola spolupracuje s pedagogicko-psychologickou poradnou Ústí nad Orlicí a příslušnými speciálně pedagogickými centry dle typu postižení.

- 1. stupeň podpůrných opatření - pravidla, průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP

Pro dítě, které dle učitelky v mateřské škole vykazuje určitou nerovnoměrnost ve vývoji adekvátně věku nebo má potíže vyžadující větší míru podpory, je učitelkou vypracován „**plán pedagogické podpory**“ (PLPP). Tento plán zahrnuje popis obtíží, speciálních vzdělávacích potřeb žáka, stanovení cílů a způsobů podpory a způsob vyhodnocování plánu.

Plán pedagogické podpory učitelka vyhodnotí nejpozději do tří měsíců od zahájení poskytování podpůrných opatření, kdy se zaměřuje na vývoj SVP a naplňování cílů PLPP. Nevedou-li opatření k naplňování stanovených cílů, doporučí ředitelka školy společně s učitelkou vyšetření dítěte v rámci školního poradenského zařízení. Do doby zahájení podpůrných opatření druhého a vyššího stupně pracuje škola s PLPP. S PLPP seznámí škola zákonné zástupce dítěte.

- 2. – 5. stupeň podpůrných opatření

Ředitelka školy určí pracovníka, který bude odpovídat za spolupráci se školním poradenským zařízením. Pro účely poskytování poradenské pomoci zajistí škola poradenskému zařízení předání PLPP, podle kterého se dítě dosud vzdělávalo. Poradenskou pomoc školského poradenského zařízení může využít dítě a jeho zákonný zástupce na základě doporučení školy, svého uvážení nebo na základě rozhodnutí orgánu veřejné moci.

Na základě posouzení vzdělávacích potřeb dítěte vydá školní poradenské zařízení doporučení škole za účelem stanovení podpůrných opatření pro vzdělávání dítěte. Podpůrná opatření poskytuje škola bezodkladně po obdržení doporučení školského poradenského zařízení a udělení informovaného písemného souhlasu zákonného zástupce dítěte.

o Individuální vzdělávací program

Pokud školní poradenské zařízení identifikuje u dítěte stupeň podpůrných opatření 2 – 5, pak pověřená učitelka na základě zprávy zpracovává individuální vzdělávací program (IVP). IVP je závazným dokumentem, vychází ze ŠVP mateřské školy a je zpracován dle pokynů ve vyhlášce č.27/2016 Sb. IVP se zpracovává nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení a žádosti zákonného zástupce dítěte. Za zpracování IVP a realizaci podpůrných opatření je odpovědná ředitelka školy. S IVP seznámí všechny pedagogické pracovnice školy a současně zákonného zástupce dítěte. Poskytování vzdělávání podle IVP lze pouze na základě souhlasu zákonného zástupce dítěte. Příslušné poradenské zařízení nejméně jednou ročně vyhodnotí naplňování IVP.

• Vzdělávání nadaných dětí

Za nadané dítě se dle vyhlášky č. 27/2016 Sb. považuje především dítě, které při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Sledujeme živost dítěte, míru potřeby spánku, která je u nadaných dětí nižší, vysokou úroveň aktivity schopnost soustředit se velmi dobře, po dlouhou dobu i na několik věcí současně, zvýšená reakce na vnější podněty, velká potřeba přísunu nových podnětů, neobvyklá paměť, velká rychlost učení, rychlý rozvoj řeči, časný zájem o písmena, čísla a jiné znaky a všeobecná zvědavost.

V případě na možnou identifikaci mimořádného nadání posílá učitelka dítě k vyšetření a následně postupuje dle pokynů poradenského pracovníka.

5.5 Popis zajištění průběhu vzdělávání dětí od 2 do 3 let

Ve vzdělávání dětí mladších 3 let převládají spontánní činnosti nad řízenými. Nejčastěji uplatňujeme individuální nebo skupinovou formu činnosti. Důraz je kladen na volnou hru. V plné míře akceptujeme vývojová specifika (individualizace a diferenciaci). Při plánování vzdělávací nabídky pro děti mladší 3 let vycházíme z jednoduchých principů, kterými jsou:

- jednoduchost a časová nenáročnost
- známé prostředí a nejbližší okolí
- smysluplnost a podnětnost
- dostatek prostoru a času pro volný pohyb a hru dítěte

Při vzdělávání dětí od 2 do 3 let maximálně využíváme metody práce vhodné pro tuto věkovou kategorii:

- situační učení
- spontánní sociální učení (nápodobu)
- prožitkové učení
- učení hrou a činnostmi

6 VZDĚLÁVACÍ OBSAH

Jelikož jsme jednotřídní MŠ, tento ŠVP je zároveň Třídní vzdělávací program (TVP). Je rozdělen do pěti integrovaných bloků. Bloky na sebe navazují, výstupy získané v jednotlivých blocích jsou uplatňovány a rozšiřovány i v blocích dalších. Funguje jako otevřený systém. Podtémata jsou tvořena během školního roku, vychází ze života dětí, přírody a aktuálního dění kolem nás. TVP je rozdělen do integrovaných bloků a podtémat.

Nabídku činností a příležitostí rozpracovávají učitelky v přípravách. Po ukončení celého integrovaného bloku, jsou činnosti po ukončení vyhodnocovány a závěry z hodnocení využity pro další práci. TVP je možné doplňovat a upravovat.

Jednotlivé tematické plány jsou vždy vyvěšeny na nástěnce na chodbě a jsou k dispozici rodičům po celý čas realizace. Nabízená témata mohou pedagogové dle aktuální potřeby třídy vyměnit nebo nahradit. Cíle sestavené ze všech pěti oblastí vzdělávání povedou děti k tomu, aby získaly potřebné *dovednosti*, užitečné *poznatky* vzhledem k věku a schopnostem dětí, *hodnoty* a samostatné *postoje*.

Kniha Příběhy dvanácti měsíců (Josef Krček) je motivací a zároveň tvoří tematickou osnovu pěti integrovaných bloků. Spolu s dětmi budeme putovat ročním koloběhem. Prožijeme zázračnou pohádku O dvanácti měsíčkách. Jarní měsíce *zelenou* jako výraz nového života. Letní měsíce *zlatavou* jako zralé obilí, podzimní měsíce paletou *hnědých, červených a okrových* barev. Zimní měsíce touží po světle, a tak převládá bílá. Po celý rok nás provází písnička „Rok“ od Ivany Vlkové a Renaty Kočandrlové - odkud pramení i názvy měsíčních témat.

ROK

Slova: Ivana Vlková, Renata Kočandrllová
Hudba: Renata Kočandrllová

Rok je dva - náct ka-ma-rá-dů, stří-da - jí se o svou vlá-du.
Jak jdou pěk-ně za se - bou, to nám po-ví pís- nič - kou.
la-la-la-la - lá, la-la-la-la - lá, la-la-la-la-la - la - lá.
(čtvrt'ové tleskání)

1. Leden - mrzne, to je síla,
únor - hlídá pole bílá,
březen - vítá návenku první jarní sněženku.
Lalalalalá....
2. Duben - trávou zelená se,
květen - kvete v plné kráse
červen - v lese, u vody, dá ti čerstvé jahody.
Lalalalalá....
3. Červenec - je koupání ráj,
srpen - skrývá hub plný háj,
září - volá hola hej, do školy se nachystej!
Lalalalalá....
4. Říjen - draky provětrává,
listopad - se listí vzdává
prosinec - zas po roce chystá pro nás Vánoce.
Lalalalalá....
5. Rok je dvanáct kamarádů,
střídají se o svou vládu,
jak jdou pěkně za sebou,
to nám řekli písničkou.
Lalalalalá.....

6.1 Integrované bloky

Jednotlivé bloky jsou zpracovány do témat na úrovni TVP. Bloky jsou rozpracovány pro všechny věkové skupiny, nabídka činností se liší úrovní náročnosti nabízených činností, u starších dětí je nabídka širší, případně bude také obohacena dle zájmu dětí a individuálních pokroků u jednotlivých dětí. Časový plán bloků je podle měsíců v roce. V jednotlivých integrovaných blocích jsou uvedeny příklady klíčových kompetencí, které jsou u dětí v průběhu vzdělávání rozvíjeny, příklady očekávaných výstupů a vzdělávací nabídky.

1. Víťame tě mezi námi

*Na nejvyšší kámen usedá měsíc **Září** a začíná vyprávět...*

➤ *Září volá hola hej, do školky se nachystej*

Časový rozsah: 4 týdny

Charakteristika Integrovaného bloku:

Tento blok je zařazen na začátek školního roku, kdy děti přicházejí po prázdninách nebo úplně poprvé do mateřské školy. Společně budeme vytvářet pravidla společného soužití a učit se tato pravidla dodržovat. Budeme rozvíjet sebeobslužné a praktické dovednosti, podporovat dětská přátelství, navazování sociálních kontaktů a komunikační dovedností. Činnosti v tomto bloku jsou zaměřeny zejména na rozvoj sociálních a komunikačních dovedností dětí. Děti se svou přítomností v každodenním vzdělávání v mateřské škole stávají součástí skupiny. Tato skupina má svoje smysluplná pravidla, která je důležité naučit se vnímat, respektovat i tvořit. Aby se dětem spolu dobře žilo, jsou vedeny k všímavosti jednoho vůči druhému, k oceňování a respektování se navzájem. Učí se vnímat svoje hranice i hranice druhých a uvědomovat si práva (svoje i práva druhého). Děti jsou vedeny ke spolupráci, domluvě, vyjednávání i hledání kompromisů. Přátelská a podporující atmosféra je základem pro pocit bezpečí každého dítěte. Každé dítě tuto atmosféru spoluvytváří.

A dílčí vzdělávací cíle (co učitel u dítěte podporuje):

- postupný rozvoj sebeobslužných a praktických dovedností s přihlédnutím k věku dítěte
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností (naslouchání, porozumění)
- rozvoj tvořivosti
- postupné získání relativní citové samostatnosti
- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí
- seznamování se s prostředím mateřské školy, s místem a prostředím, ve kterém dítě žije

B Vzdělávací nabídka (co učitel dětem nabízí):

- činnosti vedoucí k rozvoji sebeobsluhy, podpora samostatnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, úklidu a hraček a svých věcí, třídy
- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy (př. V kruhu jsme se zatočili, přitom pěkně poskočili.....Honzíku, kdo tě volá? apod.)
- vytváření pravidel společného soužití – Protože se rádi máme, pravidla si spolu dáme, aby se nám tu líbilo a hlavně se nám nic nestalo.
- pohybové hry a činnosti, vycházky do okolí
- seznámení dětí s celoročním projektem „Se Sokolem do života“ – objevování světa pomocí pohybových dovedností a rozvíjení poznání.
- Komentování vlastních zážitků a aktivit, vyřizování jednoduchých vzkazů a zpráv během dne v MŠ
- ranní cvičení s prvky dětské jógy
- činnosti vedoucí k rozvíjení vzájemné komunikace mezi dětmi, mezi dětmi a dospělými (dopolední komunitní kruh)
- různorodé společné hry a skupinové činnosti umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- hry a činnosti, které vedou k ochotě rozdělit se s kamarádem, půjčit si hračku, rozdělit se, střídat se
- práce s knihou, obrazovým materiálem
- manipulace s předměty, třídění

- zacházet s hračkami, knížkami
- hry podporující tvořivost, představivost a fantazii
- činnosti zaměřené na poznávání prostředí mateřské školy a jejího okolí (zahrada – seznámení s bezpečnostními pravidly)
- osvojení si básničky o měsíci září
- hudební a hudebně pohybové činnosti
- výtvarné činnosti zaměřené na období podzimu, výzdoba prostředí dětskými pracemi
- grafomotorické činnosti (dle grafomotorického plánu)
- pohybové vyžití na zahradě – průlezky, pískoviště, pozorování a zkoumání brouků apod. (seznámení s bezpečností)
- poznávání okolí, vycházky v okolí MŠ, děti ukazují kamarádům, kde bydlí
- komunitní kruh – denní rituál, sdílení zážitků, seznamování s týdenním tématem, hodnocení dětí
- oslavy narozenin kamaráda – seznámení s ročním koloběhem, jak dlouhý je rok (Zeměkoule oběhne Slunce, vystřídají se čtyři roční období), kolik je dítěti roků, tolikrát musí obejít s míčem „Zeměkoule“ Slunce (kruh, který vytvoří ostatní děti)
- využití vlastních plodů ze školní zahrady – moštování, sušení, pečení jablečného koláče, tiskátka z jablek
- společná práce na zahradě (úklid zahrady – sběr jablek, třídění dle velikosti, barvy, počítání)

C Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

- zvládat sebeobsluhu (oblékat se, obouvat se, svlékat se, přezouvat se, poznat svoji značku, ukládat si věci na své místo, poznat si své věci)
- uplatňovat základní kulturně hygienické návyky (samostatné používání toalety, hygiena rukou, používání kapesníku), osvojit si poznatky a dovednosti důležité k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- udržování pořádku při hraní a tvoření, zvládat jednoduché úklidové práce ve třídě i a zahradě
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby – hračky, pomůcky, knihy, nářadí na školní zahradě
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno (šatna, jídelna, umývárna, apod.)
- domluvit se slovy i gesty (dokázat vyjádřit své potřeby a přání)

- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých
- samostatně se vyjadřovat, nebát se vyjádřit svůj názor, chápat a respektovat názory jiného dítěte, domlouvat se, vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, dokázat domluvit se na společném řešení
- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- začlenit se do třídy, zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat schopnosti a dovednosti druhých (znát jména svých kamarádů a personálu MŠ, uvědomovat si, že fungování skupiny je postaveno na pravidlech soužití, podílí se na nich a respektuje je
- uplatňovat základní společenské návyky (při příchodu pozdravit děti i dospělé, poprosit a poděkovat, vzít si slovo až druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout kamaráda, uposlechnout pokyn, rozloučit se)
- orientovat se a bezpečně se pohybovat ve skupině dětí a v MŠ
- zvládat běžné každodenní činnosti a požadavky, které se v MŠ opakují

D Klíčové kompetence, které jsou u dětí v tomto období rozvíjeny:

k učení

- má elementární poznatky o světě, který jej obklopuje (děti, zaměstnanci MŠ, okolí..), učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si pamatuje, při zadané práci dokončí co započalo, pomocí prožitkového učení získává novou zkušenost.

kompetence k řešení problému

- součástí života a učení – naučit je řešit problém vhodnými formami komunikace
- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí, přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva a aktivní zájem
- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti, postupuje cestou pokusu omylu

kompetence sociální a personální

- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k ostatním, rozpozná nevhodné chování, vnímá spravedlnost, ubližování
- napodobuje modely vhodného chování a mezilidských vztahů ve svém okolí. Spolupodílí se na společných rozhodnutích a pravidlech, dodržuje dohodnutá a vyjasněná pravidla.

- chápe, že každý člověk – ať dítě, či dospělý je jiný a učí se být tolerantní
- podílí se na spolurozhodování ve třídě, nese zodpovědnost za své chování

kompetence činnostní a občanské

- povedeme děti k respektování pravidel, aby vnímaly sounáležitost s přírodním a společenským prostředím

2. Podzim svléká stromům šaty

Na nejvyšší kámen usedají podzimní měsíce Říjen, Listopad a začínají vyprávět...

- Měsíční téma: Říjen draky provětrává
- Měsíční téma: Listopad se listů vzdává

Časový rozsah: 8 týdnů

Navrhovaná témata:

Charakteristika integrovaného bloku:

Název tohoto bloku souvisí se změnami v přírodě s příchodem podzimu, pohybem a upevňováním zdraví v tomto období. Zaměříme se na změny v podzimní přírodě a na plody, co nám podzim přináší. Tento blok dětem nabídne vycházky do přírody, kde budou pozorovat proměny podzimní krajiny, jeho nádherné zabarvení, opadávání listů, jejich různorodé tvary a velikost, plody stromů apod. Hlavním výtvarným materiálem a předmětem jejich zkoumání a objevování se stanou přírodniny. Budeme dále rozvíjet zájem dětí o poznávání a ochranu přírody, především obyvatel lesa, rostlin, stromů. Podzimní blok vede děti k orientaci v přírodním prostředí, k poznávání různých ekosystémů (les, pole). Přirozeným pozorováním, praktickými činnostmi, využíváním přírodních materiálů k tvoření směřuje integrovaný blok k rozšiřování poznatků o přírodním prostředí a zároveň rozvíjí dovednosti dětí. Učí děti všimnout si změn v přírodě, označovat přírodní jevy, chápání změn v přírodě, být užitečný dle svých možností a schopností.

Dítě se učí vnímat svoje tělo a jeho potřeby (aktivita, odpočinek, výživa, změna oblečení), učí se všimnout si svých psychických potřeb a dispozic a chovat se k sobě i k druhým s ohleduplností. Učí se soustředit, odhadovat rizika svých nápadů, chovat se zodpovědně a vážit si práce své i práce druhých. Učí se odhadovat nebezpečí během hry, pobytu venku i setkání s cizími lidmi. Závěrem bloku je rozvíjení zdravého životního stylu u dětí.

A Dílčí vzdělávací cíle (co učitel u dětí podporuje):

- rozvoj a užívání všech smyslů, podpora rozvoje tvořivosti a poznání při práci s přírodninami
- rozvoj fyzické a psychické zdatnosti (př. schopnost podělit se o hračku)
- vytváření zdravých životních návyků a postojů
- rozvoj komunikativních dovedností a kultivovaného projevu
- rozvoj řečových schopností (rozvoj vnímání, naslouchání, porozumění)
- posilování přirozených poznávacích citů (radost u objevování, poznávání, rozvoj zvědavosti a zájmu)
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a umět je plně prožívat
- osvojení se elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k ostatním
- rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti
- osvojení si základních poznatků o MŠ a prostředí v němž dítě žije
- vytváření si elementárního podvědomí o širším přírodním prostředí, o jeho rozmanitosti a neustálých proměnách
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí

B Vzdělávací nabídka (co učitel dětem nabízí):

- zdokonalování lokomočních pohybových činností (chůze, běh, skoky, házení, chytání)
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků (saunování spojené s otužováním)
- manipulace s předměty a přírodninami (kaštiny žaludy, brambory, šišky listy, šípky), třídění dle daných kritérií, tvoření z přírodnin, zkoumání jejich vlastností
- pouštění draků, výroba papírových draků za použití různých výtvarných technik
- poznávání základních jedlích hub, poučení o bezpečnosti při sběru hub
- písničky a básničky s tematikou hub (př. Muchomůrka, Měla babka....)

- sledování výukových programů k daným tématům (Kostičky) a pohádek (Chaloupka na vršku)
- poslech čtených i vyprávěných pohádek a příběhů
- divadelní představení – Divadlo JO-JO
- logopedická prevence (artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry)
- slovní hádanky s podzimní tematikou
- určování a pojmenování vlastní podzimních přírodnin, ovoce a zeleniny (př. velikost, chuť, barva, vůně), ochutnávka různých druhů ovoce a zeleniny
- poznat základní druhy listnatých stromů (javor, kaštan, lípa, bříza...), s tím související Den stromů (20. října)
- podzimní úklid a zazimování zahrady spojený s pečením brambor v popelu
- činnosti zajišťující spokojenost a pohodu
- vyřizování vzkazů př. paní kuchaře, dopomoc mladšímu kamarádovi i paní učitelce
- lampionový průvod spojený s uspáváním broučků
- seznámení s tradicí o sv. Martinovi, pečení svatomartinských rohlíčků
- obrázkové čtení s podzimní tematikou
- rozvoj jemné motoriky a představivosti prostřednictvím podzimního keramického tvoření (př. otisku listů, lucernička)
- kimovy hry s přírodninami na rozvoj zrakové paměti
- písničky s piktogramy s tématem podzimu
- výtvarné činnosti podněcující tvořivost, nápaditost, estetické vnímání vyjadřování dítěte (zaměřené na období podzimu, výzdoba MŠ výtvarnými díly dětí)
- Metoda Dobrého Startu
- oslava narozenin se „sluníčkovým rituálem“
- přímé pozorování a chápání změn v přírodě, rozhovory s dětmi, chápání souvislostí
- seznámení s prací na poli, prohlídka zemědělských strojů ve firmě Maiwald
- práce s knihou, atlasem hub
- kooperativní činnosti dětí ve skupinkách podporující spolupráci a vzájemnou komunikaci
- ranní komunitní kruh spojený se sdílením, povídáním a aktivním nasloucháním druhým
- dramatizace pohádek (př. O veliké řepě, Boudo budko, Míček Flíček)
- hudební a pohybové hry, říkanky s pohybem

- ranní cvičení s prvky dětské jógy, Pozdrav slunci
- každodenní setkávání se s pozitivními vzory
- spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel MŠ, jejich dodržování
- vycházky do okolí MŠ, orientace v obci (př. obecní úřad, autobusová zastávka, fotbalové hřiště, hasičárna, firma Maiwald)

C Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

- zvládat základní pohybové dovednosti a pohybovou orientaci, pohybovat se ve skupině dětí
- pojmenovat části těla, některé orgány, znát jejich funkce, znát základní pojmy užívaných ve spojení se zdravím, pohybem
- zachovávat správné držení těla
- rozlišovat co prospívá zdraví a co mu škodí, chovat se tak, aby neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- mít povědomí o významu hygieny pro zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- naslouchat druhým, vyčkat až druhý dokončí myšlenku, porozumět obsahu, ptát se
- rozlišovat některé obrazné symboly (dopravní značky, piktogramy, označení nebezpečí apod.), a porozumět jejich významu
- projevovat zájem o knížky, soustředit se na četbu, porozumět čtenému
- vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, všímat si
- rozpoznat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podoby i rozdíly, charakteristické rysy předmětů a vzájemné souvislosti mezi nimi
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- ve známých situacích a v situacích kterým rozumí ovládat svoje city a přizpůsobovat jim svoje chování
- respektovat předem stanovená a pochopená pravidla, přijímat s tím související povinnosti
- zorganizovat hru
- navázat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překoná stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho

- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat udržovat dětská přátelství
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla společného soužití v MŠ, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- adaptovat se na režim v MŠ, aktivně zvládat její požadavky, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu učitele a spolupodílet se na vytváření pohodového prostředí
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim, na základě utvořené představy se tak chovat doma, v MŠ i na veřejnosti
- osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které je dítěti blízké
- všímát si změn a dění v nejbližším okolí
- mít povědomí o významu životního prostředí pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují svoje zdraví i životní prostředí

D Klíčové kompetence, které jsou u dětí v tomto období rozvíjeny:

Kompetence k učení

- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem děje, chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí, poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo.
- rozvíjení schopnosti a dovednosti potřebné k efektivnímu učení.
- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení.

Kompetence k řešení problémů

- řeší problémy na které stačí, známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně s oporou a pomocí dospělého.
- učí se chápat a vnímat problémy jako samozřejmou součást života a učení.
- při řešení myšlenkových a praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů, rozlišuje řešení, která jsou funkční.

Kompetence komunikativní

- samostatně vyjadřuje svoje myšlenky, vede dialogy s vrstevníky i dospělými.
- vedeme děti ke vstřícné komunikaci, povedeme též ke spolupodílení a spoluvytváření pravidel.
- užívá komunikační dovedností k dalšímu učení – domlouvá se gesty i slovy, průběžně rozšiřuje slovní zásobu. Vstřícná komunikace mezi dětmi a dospělými. Spolupodílení a spolupráce.

Kompetence sociální a personální

- při setkání s neznámými lidmi či v známých situacích se chová obezřetně, nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout.
- v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku, je schopné respektovat druhé, přijímat kompromisy.

Kompetence činnostní a občanské

- sounáležitost s přírodním prostředím.
- respektování domluvených pravidel.
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje, jde za svým záměrem, ale také se dokáže přizpůsobit daným okolnostem.
- dbá a osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí.
- respektuje společně vytvořená pravidla. Učí se vnímat sounáležitost s okolím a prostředím, ve kterém žijeme.

3. Zima kraluje a mráz maluje

*Na nejvyšší kámen usedají zimní měsíce **Prosinec**, **Leden**, **Únor** a začínají vyprávět....*

- Měsíční téma: Prosinec zas po roce, chystá pro nás Vánoce
- Měsíční téma: Leden mrzne, to je síla
- Měsíční téma: Únor hlídá pole bílá

Časový rozsah: 12 týdnů

Charakteristika integrovaného bloku:

Toto období začíná mikulášskou nadílkou. Je posilováno vědomí dětí o důsledcích chování svého i ostatních, zvyšování odolnosti vůči zátěži, podpora pěkných vztahů mezi dětmi. Je zaměřen na radostné prožívání času adventu a těšení se na Vánoce. Zabývá se také podporou pozitivních vztahů nejen v rodině. Je zaměřený na udržování tradic v našem regionu a rodině, souvisejících právě s vánocemi, posilování psychické odolnosti dětí. Přibližuje dětem biblický příběh o narození Ježíška na přiměřené úrovni. Rozvíjí všestranné dovednosti dětí přípravou vánočních dárků. Vánoční pásmo poskytuje dětem možnost prožívat radost a uspokojení z vlastního úspěchu. V návaznosti na předchozí integrované bloky vážící se k podzimu, rozšiřuje dále poznatky dětí s novými změnami v přírodě (charakteristické znaky zimy, zimní oblečení). Přispívá ke zvyšování pohybových schopností. V tomto bloku je velká pozornost věnovaná oblasti rozvoje pohybových schopností dětí – zimní sporty, pohyb na sněhu. Děti se dozvídají jak pečovat o zvířata v zimě, která zvířata v zimě spí a která potřebují pomoc člověka. Kdo tuto pomoc zajišťuje a jak a co můžeme udělat my.

A Dílčí vzdělávací cíle (co učitel u dětí podporuje):

- zdokonalování dovední v oblasti hrubé a jemné motoriky, koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka
- osvojení si poznatků o těla a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- rozvoj produktivních jazykových dovedností – výslovnost, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování
- rozvoj kultivovaného projevu
- vytváření pozitivního vztahu k učení
- podpora a rozvoj zájmu o učení
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- rozvoj interaktivních a komunikativních verbálních i neverbálních dovedností
- rozvoj schopnosti spolupracovat se a spolupodílet se, vnímat a přijímat základní hodnoty uznávané v kolektivu a prostředí MŠ
- rozvoj společenského a estetického vkusu
- rozvoj úcty k životu ve všech formách

B Vzdělávací nabídka (co učitel dětem nabízí):

- činnosti související s časem Adventu
- Mikulášská nadílka
- Vánoční nadílka
- Poslech vánočních koled
- Seznámení s vánočními tradicemi, pečení perníčků
- Čtení příběhů a pohádek s vánoční a zimní tematikou obohacující citový život dítěte
- Četba a vyprávění pohádek i příběhů s následným poučením pro děti
- Obrázkové čtení se zimní a vánoční tematikou
- Sudoku
- Narozeninové rituály, osvojení si básničky k měsícům prosinec, leden, únor
- Dramatizace, přednes, zpěv vánočních písní a koled – příprava vánočního programu
- Vánoční výzdoba MŠ dětskými pracemi

- Výroba vánočních přání a dárků – správné a bezpečné používání nůžek práce s lepidlem, následný úklid
- Uvolňovací a grafomotorická cvičení
- Konstruktivní a grafické činnosti
- Samostatný slovní projev na určité téma
- Spontánní hra, volné hry
- Experimenty s materiálem předměty
- Smyslové hry, činnosti na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace a pozornosti a apod.
- Hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
- Logopedické chvílky
- Činnosti odpovídají silám a schopnost dítěte, úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž dítě může být úspěšné
- Činnosti nejrozumnějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování si vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- Mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zloba, údiv, vážnost – emoční karty)
- Společenské hry, společné aktivity různého zaměření
- Námětové hry, konstruktivní hry, dramatizace umožňující dětem spolupodílet se na průběhu i výsledcích
- Účast na akcích, které jsou pro děti zajímavé (př. masopustní průvod, karneval)
- Výroba karnevalových a masopustních masek
- Karneval spojený se zábavnými úkoly a tanci
- Cvičení na náradí a s náčiním (ribstole, švédská bedna, lavička apod.), posilování středu těla a rovnováhy prostřednictvím balančních pomůcek
- Ranní cvičení s prvky jógy a relaxace, zdravotní cvičení
- Výroba tříkrálové koruny
- Seznámení s významem a tradicí Tří králů, Masopustu
- Seznámení s klasickými pohádkami, vítězství dobra nad zlem
- Experimentování se sněhem a ledem
- Hry na sněhu a se sněhem
- Poslech relaxační a odpočinkové hudby
- Nápodobivé hry s lékařskou tematikou

- Hry zaměřené na rozvoj smyslů
- Výtvarné činnosti se zimní a vánoční tematikou
- Metoda Dobrého Startu
- Pohybové hry a básničky s pohybem
- Hry a činnosti zaměřené k poznávání jiných kultur a způsobu života
- Hry a praktické činnosti seznamující děti s řemesly

C Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

- Bezpečný pohyb na sněhu a ledu
- Ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- Koordinace ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s nůžkami, tužkami, papírem, lepidlem, modelovací hmotou, hudebními nástroji)
- Správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- Porozumět slyšenému – zachytit myšlenku, sledovat děj a dokázat jej zopakovat
- Sledovat a vyprávět příběh nebo pohádku
- Chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, vedle, mezi)
- Chápat základní časové pojmy (včera, dnes, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima), částečně se orientovat v čase
- Řešit problémy, úkoly a situace, nalézat nová řešení
- Rozhodovat se o svých činnostech
- Soustředit se na činnost a dokončení, vyvinout úsilí
- Prožívat dětským způsobem a projevovat své pocity
- Snažit se ovládat své afektivní chování (př. odložit splnění svého osobního přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.
- Být citlivý k živým bytostem, přírodě, ale i věcem
- Uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého, přijímat uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- Vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu, či postiženému dítěti, brát ohled na druhého, umět nabídnout pomoc)

- Vyjednávat s dětmi i dopěřeními ve svém okolí, domluvit se na společném řešení
- Zacházet s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, knížkami
- Sledovat se zájmem dramatické či hudební představení, umět hodnotit svoje zážitky (umět říci co bylo zajímavé, co ho zaujalo)
- Porozumět, že změny jsou přirozené, vše kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje
- Přizpůsobovat se změnám doma i MŠ

D Klíčové kompetence, které jsou u dětí v tomto období rozvíjeny:

Kompetence k učení

- experimentování a uplatnění získaných poznatků pro další učení - hodnotí své pokroky.
- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, experimentuje.
- pomocí prožitkového učení získává nové vědomosti a dovednosti

Kompetence k řešení problémů

- uvědomuje si, že svou snahou a iniciativou může ovlivnit situaci, - mít nápad, pomoci vyřešit problém, dokončit započaté dílo...
- povedeme k pochopení, že vyhýbat se řešení problémů vzniklou situaci neřeší, rozlišuje řešení, která jsou funkční a naopak, dokáže mezi nimi volit. Chápe, že problém je běžná součást života a učení – vést k nalézání řešení. Nebát se chybovat.

Kompetence komunikativní

- dítě umí vyjádřit své myšlenky, komunikuje bez ostychu a zábran.
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky výtvarnými, hudebními, dramatickými. V běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu před dětmi a dospělými, rozšiřuje svou slovní zásobu.
- používání i neverbální komunikace.

Kompetence sociální a personální

- napodobuje kladné modely chování a mezilidských vztahů ve svém okolí,
- v době vánoc se snaží své chování usměrňovat vhodným způsobem.
- přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti, zodpovědnost za svá rozhodnutí.
- dodržování stanovených pravidel mezi dětmi a dospělými.

Kompetence činnostní a občanské

- podporovat zájem dítěte o druhé, o to, co se děje kolem něj, vážit si práce druhých, povedeme děti k uvědomění, že chováním mohou ovlivnit prostředí, ve kterém žijeme. Váží si práce a úsilí druhých.
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení, k úkolům přistupuje odpovědně.
- sounáležitost s okolím.

4. Jaro se květy zdobí

*Na nejvyšší kámen usedají jarní měsíce **Březen**, **Duben**, **Květen** a začínají vyprávět...*

- Měsíční téma: Březen vítá na venku první jarní sněženku
- Měsíční téma: Duben trávou zelená se
- Měsíční téma: Květen kvete v plné kráse

Časový rozsah: 12 týdnů

Charakteristika integrovaného bloku:

V tomto bloku se seznámíme s jarem a se vším, co k jaru patří. Probudíme společně přírodu ze zimního spánku, seznámíme se s prvními jarními květinami, s proměnami počasí. Oslavíme také tradiční jarní svátky. Oslavíme „Den Země“ a čarodějnice. Hlavním záměrem tohoto bloku je prohloubení a upevnění poznatků o přírodě, získání nových poznatků z oblasti ochrany přírody. V tomto integrovaném bloku se budeme zabývat probouzející se přírodou, zvířaty a jejich mláďaty, která se rodí právě na jaře. Děti budou provádět různé experimenty a pokusy, které s jarem souvisí – setba, klíčení, sázení, čištění a úklid okolí MŠ. Zaměříme se na prohlubování environmentální výchovy. Děti se budou seznamovat s rolí otce, matky, budou se učit chápat vztahy sourozenecké – úzká rodina, i rodina širší – teta, strýc, sestřenice apod., rodinné vazby a vztahy, prožívání společných radostí, identita, místo dítěte v rodině, v MŠ. Toto téma budeme spojovat s tématy jako mé bydliště, kam půjdu do školy apod.

Maximálně budeme využívat vzory z přírody a pobytu venku ke vzdělávacím činnostem. Děti mohou získávat poznatky z mnoha okruhů předškolního vzdělávání, s množstvím poznatků souvisí motivace k samostatnosti při vyhledávání informací a sdělování zkušeností dětí, při volbě činností, umění dívat se kolem sebe, uvědomit si, že svým chováním mohou přispět k ochraně přírody.

Blok vede děti k vnímání svého okolí (domov, MŠ), zprostředkovává dětem možnost poznávat, co je domov (pocit lásky a bezpečí). Součástí je oslava ke Dni matek.

A Dílčí vzdělávací cíle (co učitel u dětí podporuje):

- Rozvoj a užívání všech smyslů
- Uvědomění si vlastního těla
- Zdokonalování se v jemné a hrubé motorice
- Osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu písma
- Osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- Vytváření základů pro práci s informacemi
- Rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňující získané dojmy a prožitky vyjádřit
- Získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci
- Rozvoj kooperativních dovedností
- Vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- Rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

B Vzdělávací nabídka (co učitel dětem nabízí):

- Manipulační činnosti a jednoduché úkoly s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem
- Činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují jejich praktickým používáním (př. hrabičky, jarní práce na zahradě, příprava bylinkové zahrádky, vyvýšených záhonů, setí řeřichy)
- aktivní účast při práci na zahradě (př. sázení, pletí, zalévání), péče o vyvýšené záhony
- výroba herbáře, sušení bylin
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel a písmen
- vynášení Morany
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků (př. zpěv ptáků, zvuky mláďat)
- pozorování probouzejícího se hmyzu
- výroba pampeliškového medu

- námětové hry a činnosti
- hry zaměřené na rozvoj tvořivosti, představivosti a fantazie (hudební, dramatické a taneční),(př. Rej čarodějnic)
- činnosti na vytváření a chápání pojmů
- získávání poznatků prostřednictvím vysvětlování, objasňování, odpovědí na otázky, práci s knihou
- činnosti zaměřené na poznávání základních znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značka, symboly)
- činnosti zaměřené na seznamování se základními číselnými matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich využití v životě dítěte
- hry na téma rodiny a přátelství
- výlety do okolí (př. Černá Hora, Čistá, Nedošín, Litomyšl)
- návštěva kulturních a uměleckých míst, kde se děti mohou setkat s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo MŠ (př. základních škol v Litomyšli, ZUŠ v Litomyšli, Smetanova domu v Litomyšli, Městské knihovny Litomyšl, muzeum)
- návštěva stanice integrovaného záchranného sboru – duben Měsíc bezpečnosti
- hry a činnosti zaměřené na rozvoj bezpečnosti, dopravní výchovu
- pohybové aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích a činnosti – jízda zručnosti na odrážedlech / kolech
- osvojení si společenských a bezpečnostních návyků při jízdě autobusem
- chůze ve dvojicích a útvaru ve frekventované oblasti (př. chůze přes přechod, semaforové značení)
- aktivity podporující kamarádství, přátelství, úcta ke starším
- příprava pásma ke Dni matek
- výroba dárků pro maminku
- hry přirozené i modelové, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí rodiny, v níž dítě žije (funkce rodiny, členové rodiny vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat)

- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- vysvětlení aprílu
- logopedická prevence – nápodoba zvuků zvířat
- aktivity a činnosti v souvislosti s velikonočními svátky (tradice, zvyky, výtvarné, hudební a pracovní činnosti, koledy...)
- pozorování probouzející se přírody, experimentování a pokusy
- hry na téma rodina, přátelství
- příprava dětí na zápis, společné rozhovory co ho čeká, na co se těší a naopak
- čarodějný týden – činnosti v souvislosti s oslavou tohoto svátku, netradiční sportovní disciplíny, vaření lektvarů, kouzelné pokusy, zaklínadla
- jarní veselé básničky a písničky
- návštěva různých míst v obci v souvislosti s tématem o řemeslech, přímé pozorování některých povolání
- aktivní trénink na Sportovní hry MŠ (hod míčkem, skok do dálky, slalom, štafetový běh, skoky v pytlich)
- pečení lineckých srdíček ke Dni matek
- vycházky a výlety za zvířátky, pozorování zvířat v jejich přirozeném prostředí
- nácvik konkrétních sebeobslužných činností (zapínání knoflíků, zipů, zavazování tkaniček)
- smyslové a psychomotorické hry
- manipulace s předměty
- práce s knihou
- hry na rozvoj artikulačních a komunikačních dovedností
- říkanky s pohybem
- dramatizace pohádek a příběhů
- hry na rozvoj orientace v prostoru
- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, profesních rolí apod.) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává

- práce s literárními texty, obrazovým materiálem, využívání encyklopedií
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuze nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)
- ekologicky motivované herní aktivity (př. hra na popeláře, třídění odpadu, Den Země)
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pěstitelské a pracovní činnosti zaměřené k péči o školní zahradu

C Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- učit se nová slova aktivně je používat, ptát se na slova, kterým nerozumí
- chápat slovní vtip a humor
- utvořit jednoduchý rým
- poznat napsané své jméno
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- chápat základní číselné a matematické pojmy, porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v počtu do 6, poznat, více, stejně, méně, první, poslední
- učit se nazpaměť krátké texty, vědom+ si je zapamatovat a vybavit
prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
těšit se z hezkých a příjemných zážitků, vnímat krásy jara
- výtvarně, pohybem či dramatizací zachycovat a vyjadřovat své prožitky
uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný, že osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- mít povědomí o širším společenském, přírodním, technickém i kulturním prostředí
rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a naopak poškozovat, všimnout si nepořádku a škod, upozornit na ně

- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (př. pomáhat vhodně nakládat s odpady, starat se o rostliny, chránit přírodu, živé tvory, dbát o pořádek a čistotu)

D Klíčové kompetence, které jsou u dětí v tomto období rozvíjeny:

Kompetence k učení

- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje.
- dokončí zadanou práci, dovede postupovat podle instrukcí a pokynů. Učíme děti experimentovat.
- pokud se mu dostává ocenění, učí se s chutí. Raduje se z toho, co samo dokázalo, zvládlo. Podpora zájmu o učení a získání nových vědomostí. Umět ohodnotit své osobní pokroky.

Kompetence k řešení problémů

- chápe jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích.
- nebojí se chybovat. Učit děti chápat, že vyhýbat se problémům nevede k řešení. Učit zvážit řešení. Zpřesňuje si početní, barevné, prostorové představy. Vnímá elementární, matematické, logické souvislosti. Nevyhýbá se problémům. Umí vyhodnotit, které řešení nevede k cíli.

Kompetence komunikativní

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, slovně reaguje a vede smysluplný dialog.
- aktivně a bez zábran komunikuje, aktivně používá rozšiřující se slovní zásobu a smysluplná logický projev. Domluva gesty a slovy. Komunikace bez zábran a ostychu.

Kompetence sociální a personální

- ve skupině se dovede prosadit, ale i podřídít.
- při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje, je schopné respektovat druhé vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy. Napodobování prosociálního chování.
- při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně.
- vést k prosazování, ale i přizpůsobení se kolektivu

Kompetence činnostní a občanské

- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky.
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení.
- umí odhadnout rizika svých nápadů. Ví, že není jedno, v jakém prostředí žije.
Uvědomuje si, že svým chováním se na něm podílí a že je může ovlivnit.
- Vede děti k plánování a organizování hry a činnosti, k pracovitosti.

5. Léto plné slunce je

Na nejvyšší kámen usedají letní měsíce Červen, Červenec, Srpen a začínají vyprávět...

- Měsíční téma: Červen zase u vody, dá ti čerstvé jahody
- Měsíční téma: Červenec je koupání ráj
- Měsíční téma: Srpen skrývá hub plný háj

Časový rozsah: 12 týdnů:

Charakteristika bloku:

V tomto integrovaném bloku se zaměříme na oslavu svátku ke Dni dětí a očekávání letních prázdnin. Celý tento blok bude motivován přátelstvím, kamarádstvím, vzájemnou úctou a tolerancí. Příprava a plánování školního výletu.

Činnosti budeme přenášet na zahradu i do okolí MŠ. S předškoláky vyrazíme za dobrodružstvím a poznatky se šipkovanou. Rozloučíme se s nimi slavnostním vyřazením. Opět se poutavým příběhem „Měsíců“ dozvíme charakteristické rysy letního období. Budeme poznávat druhy letního ovoce, a pokud nám štěstí bude přát, tak i sklízet plodiny ze školní zahrady.

O prázdninách se budeme věnovat zejména hravým činnostem, převážně ve venkovním prostředí. Seznámíme se s nebezpečnými situacemi a jak se v nich zachovat a chránit (vybourání se na kole, letní koupání, velké teplo, ochrana před sluníčkem apod.)

Školní rok ukončíme ''Zahradní slavností'' kde budou pro děti a jejich rodiče připravena stanoviště se vzdělávacími úkoly a na závěr si všichni zazpíváme písničku ''Rok je dvanáct kamarádů''.

A Dílčí vzdělávací cíle (co učitel u dětí podporuje):

- Rozvoj pohybových schopností, ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí – zdokonalování v oblasti hrubé i jemné motoriky
- Osvojení si dovedností, které předcházejí čtení i psaní
- Rozvoj, zpřesňování smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně – logickému, rozvoj paměti a pozornost, zapojování úmyslné paměti
- Poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů sama k sobě (uvědomění si kdo jsem, získání sebedůvěry, sebevědomí, osobní spokojenosti)
- Ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými
- Rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- Vytvoření základů aktivních postojů ke světu, životu, pozičních vztahů ke kultuře a umění
- Poznávání jiných kultur
- Vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, živou a neživou přírodou, lidmi, společností a planetou Zemí

B Vzdělávací nabídka (co učitel dětem nabízí):

- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (př. časopisy, knihy, audiovizuální techniky)
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i rovině
- výlety do okolní přírody
- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností, pozorování čím se lidé navzájem liší (př. národnost, jazyk, věk) a v čem si jsou podobní (př. Den dětí po celém světě)
- pohádka ke Dni dětí – divadlo JO -JO
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sama sebe a k odlišení od ostatních

- hry a činnosti, které vedou k ohleduplnosti k druhému, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor
- zábavné soutěže úkoly ke Dni dětí
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- aktivity přibližující dítěti rozmanitost kultur (hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, příležitosti seznamující dítě s různými tradicemi a zvyky v jeho kulturním prostředí (př. Dožínky)
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech jak se chránit (př. dopravní situace, manipulace s některými předměty, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy)
- praktické užívání hraček a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává
- přirozené poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitosti a změn v přírodě (př. přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, podnebí, počasí, roční období)
- pohybové činnosti zaměřené na rozvoj fyzické zdatnosti (zejména venku, v přírodě), delší pěší chůze
- relaxační činnosti, dechová cvičení
- hry s vodou a ve vodě
- práce s knihou, s obrázky, obrázkové čtení
- grafomotorické činnosti
- konstruktivní hry
- činnosti zaměřené na rozvoj, paměti, pozornosti, postřehu
- zpěv, hudební hry s využitím netradičních materiálů
- hry s přírodninami
- objevování, zkoumání a experimenty v přírodě
- rozvoj jemné motoriky při kresbě křídami na chodníku

C Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví, v případě potřeby vědět, kde hledat pomoc
- vyjadřovat samostatně smysluplně myšlenky, nápady, pocity ve vhodně zformulovaných větách
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony
- popsat situaci skutečnou i na obrázku
- vymyslet a poznat jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- sledovat očima zleva doprava
- přemýšlet a umět vyjádřit o čem přemýšlí
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v konstruktivních, výtvarných, pohybových činnostech
- vyjadřovat souhlas i nesouhlas, říct "NE" v situacích, které to vyžadují, odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech
- uvědomovat si své silné a slabé stránky
- přijímat pozitivní hodnocení, ale i svůj případný neúspěch, učit se hodnot své osobní pokroky
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, dospělými, v případě potřeby požádat druhého o pomoc, nejen pro sebe, ale i pro druhé
- odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním v rámci svých možností
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný (př. povědomí o existenci různých národů, zemích, o planetě Zemi, vesmíru)

D Klíčové kompetence, které jsou u dětí v tomto období rozvíjeny:

Kompetence k učení:

- podpora aktivity dětí a radost z toho, co dokázalo, dokáže rozpoznat své osobní pokroky, orientovat se v řádu, prostředí ve kterém žije. Experimentuje a užívá při tom jednoduchých znaků, pojmů, symbolů, piktogramů. Zkoumá, hledá nová řešení a postupy.
- podpora zájmu o získání elementárních poznatků o světě lidí, kultury, přírody

Kompetence k řešení problému:

- budeme učit děti řešit problémy na základě vlastní zkušenosti, problémům se nevyhýbat, ale vše s druhými vyřešit co nejpříjemněji
- ukážeme dítěti, které řešení vede k cíli, které nevede
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu.
- rozumí významu některých symbolů. Problémy řeší i na základě nabytých zkušeností.

Kompetence komunikativní:

- budeme děti učit domlouvat se gesty i slovy
- povedeme děti ke komunikaci bez zábran a ostychu
- má vytvořeny elementární předpoklady k učení cizímu jazyku, ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní.
- umí zvládat verbální i neverbální komunikaci, kultivovaný projev bez hrubosti.

Kompetence sociální a personální:

- vedeme děti tak, aby se uměly prosadit, ale i přizpůsobit
- vedeme děti k dodržování společných pravidel
- budeme je učit uvědomit si, že za své rozhodnutí odpovídá a nese důsledky
- pokud se na něčem domluvíme, respektovat to

Kompetence činnostní a občanské:

- povedeme děti učit plánovat a organizovat svoje činnosti a hry
- budeme učit děti smyslu pro povinnost ve hře i práci
- budeme vytvářet v dětech povědomí o tom, že činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem pro všechny. Lhostejnost a neúčast na společném projektu může být neškoru – musí potom nést následky za své rozhodnutí.
- má základní představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu

6.2 Rozšiřující nabídka činností

Naše MŠ nabízí dětem následující obohacující nabídku:

- návštěva divadla JOJO přímo v MŠ, divadelní představení ve Smetanově domě v Litomyšli
- vánoční pásmo, besídka ke dni matek, zahradní slavnost, uspávání broučků spojené s lampionovým průvodem
- naše MŠ je členem celostátního programu mateřských škol „**Mrkvička**“, zabývající se environmentální výchovou
- naše mateřská škola aktivně realizuje program „**Skutečně zdravá školka**“. Skutečně zdravá školka je komplexní celoškolní program kvalitního stravování a vzdělávání o jídle. Nabízí dětem jídlo, které je chutné, zdravé a připravené z kvalitních surovin. Pomáhá dětem získat představu o tom, odkud jídlo pochází, jak se pěstuje nebo vyrábí. Snažíme se, aby si děti jídla vážily, dokázaly si je vychutnat a věděly, odkud jídlo pochází a jak vzniká. Do rozvoje zdravé kultury stravování jsou zapojeni děti, pedagogové, paní kuchařka i rodiče. Naše mateřská škola nabízí dětem kvalitní pokrmy a podporuje u dětí základy zdravých stravovacích návyků.
- naše MŠ se do projektu „**Se Sokolem do života**“ zapojila ve školním roce 2020/2021. Obsahem projektu je široká škála činností, do kterých jsou děti v MŠ zapojovány. Skládají se jak z procvičování a zdokonalování přirozených pohybových schopností (chůze, běh, skoky, házení, chytání), tak ze základů cvičení na náradí a s náčiním. Cílem je zapojení co nejvíce dětí do pohybových aktivit. Do světa plného pohybu a her zavede děti sokol Pepík, který vezme děti na cestu vlakem po jednotlivých světadílech. Vlak se skládá z 5 vagónů, které představují jednotlivé světadíly a jsou barevně odlišeny. Pohybové činnosti reprezentují zvířátka s přiřazeným symbolem. Po zvládnutí úkolu k dané činnosti si dítě vylepí samolepku do svého deníku. Naše MŠ nemá uvnitř dostatek prostoru ke cvičení – od 1.9. 2025 využíváme k rozvoji pohybových schopností a rozvoji obratnosti Sokolovnu v Litomyšli.

- **Metoda dobrého startu (MDS)** - Metoda je určena pro děti od 5 let. Cvičení MDS sledují harmonický rozvoj psychomotoriky ve všech aspektech. U dětí s normální psychomotorickou úrovní rozvoj aktivizují, u dětí s poruchami vývoje upravují nepravidelně se rozvíjející funkce. Cvičení a hry podporují psychomotorický vývoj, jsou součástí přípravy na výuku čtení a psaní, jsou zaměřeny na prevenci školních potíží. Je výbornou přípravou na vstup do základní školy.

7 SYSTÉM EVALUACE

Evaluace ověřuje a vyhodnocuje kvalitu a efektivitu veškeré výchovně vzdělávací činnosti a jejích podmínek a poskytuje zpětnou vazbu pro hledání nových možností, plánování a růst.

oblasti	prostředky	časový plán	odpovídá
soulad ŠVP s RVP PV	porovnáním dokumentů	zásadní změna v MŠ, průběžně dle potřeby, legislativní změna, 1x ročně	ředitelka
naplňování cílů ŠVP a jejich návaznost na RVP PV (naplnění cílů, provázanost jednotlivých témat, vhodnost zvolených metod, pokroky a zaujetí dětí)	evaluace tematických celků, ve vztahu k dílčím cílům z RVP PV, evaluace integrovaných bloků vzhledem ke klíčovým kompetencím z RVP PV	1x týdně (plnění cílů), po ukončení integrovaného bloku	ředitelka, učitelka
práce učitelky a ředitelky (vlastní průběh vzdělávání z hlediska používaných metod a forem práce se záměry v této oblasti v ŠVP	hospitace ředitelky, ústní konzultace s ostatními dle potřeby a na pedagogických radách	průběžně, hospitace 2x ročně	ředitelka, učitelka
výsledky vzdělávání (pokroky dětí s OŠD, pokroky ostatních dětí - jednotlivé pokroky v daných oblastech, respektive postupů ve vývoji a zdokonalování)	písemně připravené záznamy o dětech, ústní konzultace s ostatními dle potřeby, porovnávání výtvorů dětí (kresba, grafomotorika)	průběžně	ředitelka, učitelka

podmínky vzdělávání (personální, materiální a organizační podmínky vzdělávání)	kvalifikovanost pedagogického týmu, účast na dalším vzdělávání, materiální podmínky ve vztahu k naplňování záměrů ŠVP	vlastní hodnocení školy - 1x za rok, dle potřeby v průběhu roku	ředitelka ve spolupráci s ostatními zaměstnanci
spolupráce s ostatními (s rodiči, zřizovatelem, a dalším institucemi)	rozhovory s rodiči, individuální konzultace, dotazníky, konzultace se zřizovatelem	průběžně, dotazníky pro rodiče 1x/ 2roky	ředitelka

Dodatek č.1 k ŠVP pro předškolní vzdělávání

Mateřská škola Benátky, okres Svitavy

1. Základní ustanovení

Tento dodatek je vydán k ŠVP pro předškolní vzdělávání MŠ Benátky, okres Svitavy, který nabyl účinnosti 1.5. 2021 a byl aktualizován 26.8. 2025

2. Důvod vydání dodatku

Cílem je upřesnit organizaci vzdělávacího procesu a doplnit informace o vzdělávacích metodách, které mateřská škola využívá.

3. Doplnění textu ŠVP

Do kapitoly 5.3. Metody a formy vzdělávání se doplňuje tento text:

Vzdělávání v mateřské škole probíhá zapojováním prvků z programu Začít spolu (vzdělávání v centrech aktivit). Tento způsob vzdělávání podporuje aktivní učení, spolupráci mezi dětmi, samostatnost, zodpovědnost a individuální přístup k dítěti. Děti mají možnost volby, podílí se na plánování činností a jsou vedeny k prožitkovému učení. Pedagog je v roli průvodce, který vytváří podnětné prostředí a podporuje rozvoj kompetencí každého dítěte. Rozvíjí se také spolupráce s rodiči, zapojování do chodu MŠ. Ředitelka MŠ absolvovala kurzy Začít Spolu (kurz A i B). Druhá paní učitelka bude absolvovat kurz A na podzim 2025.

4. Platnost

Tento dodatek je součástí ŠVP pro předškolní vzdělávání a nabývá účinnosti dnem 1.9. 2025. Ostatní ustanovení ŠVP zůstávají beze změny.

V Benátkách dne 26.8. 2025

.....

ředitelka školy

Štěpánka Košnarová, DiS

